

Pavol Plesník

**Ekologické aspekty cestovného
ruchu z medzinárodného
hľadiska**

Cestovný ruch a prírodné prostredie:

- Podľa UN WTO takmer 75 % produktov v cestovnom ruchu sa viaže na prírodné prostredie
- Človek preferuje čistú a nenarušenú prírodu
- Pobyt v prírodnom prostredí má zakódovaný v génoch.

Udržitelný rozvoj

- **Klimatické zmeny**
- **Koniec hospodárstva založenom na rope**
- **Problém rastu obyvateľstva v Ázii**
- **Kolaps biodiverzity.**

Klimatické zmeny

- Otepľovanie spôsobuje metán a CO₂
- Vízia – v roku 2100 má v našich zemepisných šírkach stúpnuť globálna teplota o 3°C
- V dôsledku otepľovania:
 - topia sa ľadovce
 - stúpa hladina svetového oceánu.

Zdroje energie

- V roku 2040 by sa mali vyčerpať zásoby svetovej ropy
- Momentálny stav:
 - 18 % ropa
 - 18 % zemný plyn
 - 64 % uhlie.

Demografický vývoj

- V roku 2050 bude na Zemi cca 10 mld. obyvateľov
- Polovica populácie bude staršia ako 50 rokov
- Vývoj populácie:
 - 1900 – 1,6 mld.
 - 2000 – 6,5 mld.
 - 2050 – 10 mld.
- Najväčší rast je v Ázii a Afrike
- Teoreticky by sme v roku 2015 potrebovali 3 planéty.

Biodiverzita (rôznorodosť)

- Biodiverzita zahŕňa rastlinstvo a živočíšstvo v ekosystéme
- Klimatické zmeny môžu zlikvidovať až $\frac{1}{3}$ druhov – to môže byť už v roku 2050.

„Všetkého veľa škodí“ ☹️

- ➔ Rastie počet obyvateľov na Zemi
- ➔ Rastie spotreba energie
- ➔ Zvyšujú sa spotrebiteľské nároky
- ➔ Pribúda odpad
- ➔ Zvyšuje sa znečistenie ovzdušia
- ➔ Zvyšuje sa znečistenie vôd
- ➔ Likvidujú sa lesy.

Existuje hranica

kedy to už d'alej nepôjde???

(TRVALÁ)

UDRŽATELNOST

Rok: 1970

- Zaviedol sa nový pojem: **trvalá udržateľnosť** (sustainability)
- Ak sú zdroje konečné => nie je udržateľný nekonečný rast
- Rímsky klub vydal v r. 1972 „**Limity rastu**“
- Vznikajú mimovládne organizácie na podporu TUR (napr. Greenpeace).

Rok: 1992 ☺

- **OSN a UNESCO** zvýšili aktivitu v oblasti TUR
- Rio de Janeiro – **Summit Zeme**
- Účast' 150 krajín sveta
- OSN predložila strategický dokument **AGENDA 21**
- OSN + UN WTO vypracovala dokument **AGENDA 21 pre priemysel CR.**

Rok: 1992 ☹️

- „...výpredaj Zeme...“
- „...len samé proklamácie, nič konkrétne...“
- „...zbytočne drahý banket...“

Agenda 21 pre priemysel CR:

- Minimalizácia spotreby + recyklácia
- Šetrenie a efektívne využívanie energie
- Redukcia emisií
- Ochrana vodných zdrojov
- Čistenie odpadových vôd a ich návrat do prírody
- Vyhýbanie sa necitlivým zásahom do prírodného prostredia
- Spolupráca s miestnym obyvateľstvom.

Agenda 21 pre priemysel CR z medzinárodného hľadiska:

- **Výmena informácií, know-how a technológií medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami**
- **Vyvíjať spoločné environmentálne programy, organizovať semináre, workshopy**
- **Podporovať menšie využívanie lesných porastov a horských oblastí.**

Rok: 1993

- **Konferencia OSN v Rio de Janeiro**
- **Vznikla Rámcová dohoda o klimatických zmenách**

Rok: 1997

- 3. konferencia Rámcovej dohody OSN o klimatických zmenách v Kjóto
- Bol prijatý tzv. kjótsky protokol
- Do platnosti vstúpi vtedy, keď ho ratifikuje viac ako 55 % producentov skleníkových plynov

Rok: 1997

- Summit Zeme v New Yorku (Rio + 5)
- Účast' 191 krajín
- Zameraný len na kontrolu plnenia úloh

Rok: 2002 ☺

- Summit Zeme v Johannesburgu (Rio + 10)
- 60 tisíc účastníkov (vrátane cca. 100 najvyšších štátnych predstaviteľov)
- Cieľ summitu: záväzky z Ria pretaviť do praxe
- Riešil otázky:
 - ochrany zdravia
 - redukcie chudoby
 - klimatických zmien

Rok: 2002 ☺

- Boli prijaté záväzky:
 - do roku 2015 vyrábať minimálne 15 % energie z obnoviteľných zdrojov (slnko, voda, vietor...)
 - do roku 2015 obnoviť zásoby rýb vo svetovom oceáne
- Dohody o spoločnom postupe
 - v boji proti AIDS
 - ochrany lesov

Rok: 2002 ☹️

- Opäť len deklarácie, ktoré majú iba motivačný charakter
- Málo konkrétnych dohôd
- Zjavne pozitívny výsledok zaznamenali zatiaľ len majitelia hotelov, reštaurácií a obchodov v Johannesburgu...

Rok: 2002

**MEDZINÁRODNÝ ROK
EKOTURIZMU**

Rok: 2005

- Vstúpil do platnosti Kjótsky protokol
- Ratifikovalo ho 136 krajín
- V období rokov 2008 – 2012 musí poklesnúť produkcia skleníkových plynov o 5,2 %
- Rusko a Ukrajina nesmú prekročiť hranicu z roku 1990
- ☹️ Možno kúpiť emisnú kvótu
- ☹️ Najväčší producenti Kjótsky protokol neratifikovali ...

Rok: 2009

- Klimatický summit COP15 v Kodani (7. – 18. december 2009)
- Zaregistrovalo sa 34 tis. Účastníkov, 5 tis. novinárov
- Cieľom bola dohoda o redukcii emisií do roku 2050 na polovicu
- Schválil sa návrh „Kodanskej zmluvy“
- Veľké sklamanie - bude sa len „vyžadovať výrazné znižovanie globálnych emisií“, chýba vízia dlhodobého financovania
- Za bola EU, Japonsko
- Proti Čína, USA, India, Brazília, JAR
- Pozitívum – jednomyseľne sa schválil boj proti deforestrácii.

a na záver . . .

**Trvalá udržateľnosť neznamená,
že sme zdedili Zem od našich rodičov,
ale znamená,
že sme si ju požičali od našich
detí !**

Ďakujem za pozornosť